

Joc secund de Ion Barbu

Incadrarea in epoca literara.

-Curente si orientari literare. Receptari critice.-

Poezia interbelica adera la modernism in majoritatea ei, percepend actul artistic ca pe o manifestare a "fanteziei creatoare", cum spune Hugo Friedrich in Structura liricii moderne. Poezia va echivala cu magia si "orice cuvânt e incantatie" - iata caracteristicile platformei estetice la care adera si Ion Barbu! Mai mult, hermetismul pe care-l practica e o intoarcere la aceasta magie, la timpurile cand Hermes Trismegistul - de unde si numele termenului - era patronul alchimistilor si matematicile si mistica faceau parte dintr-o ramura comuna. Barbu vine spre poezie dinspre matematica, aspirand sa refaca unitatea primordiala a lumii. Visul sau era, asa cum poetul insusi marturiseste, o poezie care sa atinga "puritatea restranselor perfectiuni poliedrale".

Nicolae Manolescu vorbeste despre "dificultatea" poeziei lui Barbu, care face ca destule texte sa fie repudiate, fara "sa fie intelese cum trebuie... Dar toata dificultatea e aici in lipsa de familiaritate cu expresia abstracta si sintetica... Cuvintele se atrag si se resping dupa forte neprevazute, scapate de gravitatiea ornatoare a discursului liric. Poezia se intemeiaza pe metafora. Nu lipsesc pretiozitatea si uneori il surprindem pe poet pipaind vorbele, inlocuindu-le cand i se par prea la indemana, intunecand sensul". George Calinescu sintetizeaza, afirmand ca "dificultatile de receptare (ale poeziei lui Barbu - n. n.) sunt mai degraba de natura filologica".

Poemul Joc secund este cel care deschide volumul din 1930, conferindu-i si titlul.

-Tema si semnificatia titlului. Influenta.-

Joc secund este o arta poetica esentializata si originala, un exemplu al intelectualizarii actului artistic si al respingerii anecdoticului si banalului. Titlu! sugereaza prin intermediul termenului "joc" ideea prezentei ludicului si a gratuitatii artei, dar si a regulilor precise. Epitetul "secund", preluat din limbajul matematic, ilustreaza proiectia, virtualitatea actului artistic .

Conceptia este de o clara origine platoniana, punand in discutie relatia dintre trei termeni - "lumea ideilor inalte", a perfectiunii postulata de Platon, copia ei imperfecta numita realitate si arta, care potrivit mimesisului se inspira din realitate. Legatura artei cu "lumea ideilor inalte" este de reflectare de ordinul al doilea - de aici originea Jocului secund".

Prin tema, poemul Joc secund readuce in actualitate dezbaterile despre "poezia pura". Barbu este, tara indoiala, influentat de celebra disputa a lui Valery cu abatele Bremond, declarandu-se pentru eliminarea elementelor epicului si a retorismului din poezie. Cealalta mare influenta resimtita in acest poem vine de la Mallarme, care vedea in poezie o incercare de a forta liricul si in desavarsire, aventura ultima a poeziei. Intreaga poezie modernista ii resimte influenta lui Mallarme,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

in procesul ei de intelectualizare. Citind poezia lui Barbu, ne rasuna tot mai clar in urechi vorbele marelui poet francez: "aventura ar fi poezia cu un singur cititor, eu!". Elemente de structura si compozitie

Poemul contine doua catrene care ilustreaza si cele doua planuri. Prima strofa contine o definitie spatiala a poeziei, iar a doua, una muzicala. Incipitul si finalul sunt imposibil de separat de restul poemului. Structura e omogena si echilibrata, cu strofe perfect simetrice.

-Procedee si mijloace artistice. Imagini si figuri de stil.-

Poemul incepe cu un simbol al abstragerii din timpul real - "ceasul". Epitetul "dedus" trimite la reflectare si selectie. Poezia e o lume la care se ajunge prin intrarea in "oglindea", simbolul dezvaluind natura sa virtuala, iluzorie. Ea este o realitate de gradul al doilea, dedusa, iar atingerea ei echivaleaza cu o salvare. Aceasta este si semnificatia epitetului "mantuit", iar substantivul pe care-l determina e o aluzie cromatica la absolut.

Dar mantuirea trebuie sa presupuna si o purificare, in cazul acesta - "inecarea cirezilor agreste", adica renuntarea la comun si la banal, la instinctul de turma sugerat prin epitet. Verbul "taind" are o semnificatie matematica, insemnand a reduce - locurile comune sunt "taiate" dublu si inecate in propria lor imagine.

Tabloul elementelor de peisaj concret se tulbura, devenind un tablou abstract. Poezia e ascunsa in ea insasi - creasta e "calma", adica egala cu sine, mantuita, deducand dintr-un punct inalt, nenumit, un punct adanc, numit. Apa, ca si oglinda, este simbolul perfect al acestei reflectari, al unei duble transparente. Ea e asociata cu termenul matematic "grupurile", ilustrand codificarea modernista a limbajului. Una dintre proprietatile grupului este existenta elementului simetrizabil, ceea ce explica aici conotatia de virtualitate acordata apei. Strofa a doua e presarata cu termeni matematici - "a ridica", echivalent cu a ridica la putere sau "insumarea". Metafora "harfe rasfirate" indica polifonia vocilor poeziei. "Nadirul latent" este proiectia zenitului, iar epitetul intareste ideea poeziei ca proiectie si posibilitate. "Zborul invers" e una dintre cele mai ambigue formulari; din punct de vedere lingvistic, epitetul e lipsit de referent, sporind complexitatea conotatiei. Poezia e o intrare in oglinda, o altfel de lume, in care nimic nu este ce pare a fi.

Daca proiectia este cheia si creasta e o deducere a adancului, atunci si zborul poate fi invers. Sensul verbului "istoviti" este consumat, indicand interpretarea "cantecului", care inca din Timbru facea parte din paradigma poeziei. Epitetul "latent" de la inceputul catrenului indica virtualitatea, in timp ce verbul "istoveste" si epitetul "ascuns" evoca perfectiunea, sfarsitul. Metafora finala, marea, simbolizeaza misterul si absolutul jprintr-o imagine de o uimitoare frumusetate: "... ascuns cum numai marea, / Meduzele cand plimba sub clopotele verzi". Meduzele sunt o aluzie ia inconsistenta si imaterialitate, iar "clopotele verzi" reprezinta o sinestezie, reunind o imagine sonora si una vizuala.

-Versificatie-

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Poemul are rima incrucisata si masura variabila de 13-14 silabe. Ritmul este interior.

-Modurile si timpurile verbale-

Exista doar patru verbe predicative in toata poezia si toate sunt la prezent, demonstrand permanenta universului artistic. Un rol major il au si formele nepersonale: participiul - "dedus" si "intrata" si gerunziul -"taind" care dau complexitate relatiilor gramaticale.

-Concluzii-

Atat Timbru, cat si Joc secund aduc in paradigma poeziei metaforele revelatorii ale cantecului, doua cantece suprafiresti spre care trebuie sa tinda poezia. Acestea nu se releva, inasa decat initiailor, ele raman "incapatoare", dar "ascunse", niste latente care isi sporesc astfel misterul. Nicolae Manolescu spunea: "Abstrasa din efemer, din ceas, poezia e un joc secund, mai pur, o realitate sublimata, esentiala".